

Ilkka Remes: Vapaudenristi, WSOY 2017

Tämä ei ole kirja-arvostelu, vaan paremman luokan ns. spoileri linkitettäväksi nettikeskusteluun ”Miten Venäjä hyökkäisi Suomeen?”

Älä siis missään tapauksessa lue tätä, mikäli aiot vain nauttia Suomen parhaan jännityskirjailijan toiseksi parhaasta romaanista!

Pääjuoni pitää sisällään Venäjältä anastetun ydinaseen, jota syrjäytetyn Putinin seuraaja aikoo käyttää Lähi-Idässä saadakseen alueen sotatilaan tai ainakin sekasortoon öljyn hinnan moninkertaistamiseksi ja Venäjän romahtaneen talouden tasapainottamiseksi. Kuinka ollakaan, pommia kuljetetaan tietenkin Suomen aluevesillä, ja sen perässä on jo mm. Israelin tiedustelupalvelu. Natollakin on tilanteessa omat intressinsä.

Seuraavat kappaleet ovat suoria lainauksia kirjan alkusivujen tekstistä:

Suomi taiteili veitsenterällä epätoivoisessa ja epävarmassa tilanteessa. Ruotsin ilmoitettua Natoon hakeutumisesta Venäjä oli kaatanut Suomen sähköverkon hybridi-iskussa, jonka turvin se oli saanut pakotettua itselleen tukikohdat Hangosta ja Ahvenanmaalta.

Venäjä ei voinut asettua sotilaalliseen konfliktiin Naton kanssa, mutta se vastasi aloittamalla kymmenien tuhansien ”turvapaikanhakijoiden” vyörytyksen koko itärajan leveydeltä Suomeen. Samaan aikaan paljastui, että Yhdysvalloilla oli suomalaisilta salattuja tavoitteita. Tieto heikensi amerikkalaisten ja Naton kannatusta, koska se muka todisti länsiyhteistyön tuomat riskit.

ISIS oli iltapäivällä ottanut omalla sivustollaan vastuun iskusta väittäen sen toteuttajaksi Suomessa toimivia taistelijoita. Supon mukaan mitään takeita väitteen todenperäisyydestä ei ollut. Valvontakameroiden hajottaminen ennen iskua ja pakoauton järjestäminen eivät viitanneet jihadistiseen terrorismiin, vaan huolella organisoituun psykologiseen iskuun, jolla venäläiset halusivat kylvää pelkoa ja syventää muutenkin jyrkiksi käyneitä juopia Suomen mielipideilmastossa.

Työttömiksi joutuneet ja sosiaaliturvaleikkausten kanssa painivat ihmiset syyttivät ongelmista turvapaikanhakijoita. Yhteiskuntarauha oli koetuksella. Sitä kohtaan venäläiset olivat lietsoneet painetta informaatiovaikuttamisellaan.

Suomalaiset olivat pehmentäneet ajattelukykynsä vuosikausia kestäneellä sosiaalisen median ylikuluttamisella, eikä Suomi ollut enää yhtenäinen kansakunta, vaan pilkottavissa oleva lauma. Lopputulokseksi saatiin toimivinta demokratiaa, eli asioihin perehtymättömän enemmistön tyrannia.

Todellisuuden kuvaamiseen ja lähdeaineiston luotettavan käyttämisen tilalle oli tullut agendajournalismi, jossa toimittaja vaikenä oman maailmankatsomuksensa tai poliittisen ideologiansa kanssa ristiriitaisista asioista. Valtamedian päätoimittajat vaativat vaihtoehtomedioilta tarkkuutta, vastuuta ja tasapuolisuutta, mutta eivät edellyttäneet sitä omassa toiminnassaan.

Samaan suuntaan vaikuttivat sananvapauden kaventaminen vihapuheen määritelmää laentamalla ja poliisin otteiden politisoituminen. Ne erkaannuttivat kansalaisia omaksi kokemastaan yhteiskunnasta tehokkaammin kuin mikään ulkopuolisen tahon toiminta.

Kolmenkymmenen ikäinen Rafit oli Syyriasta ja hiukan nuorempi Ali Irakista. Kummatkin olivat tavallisia muslimeja ilman radikaalikytköksiä, paossa kotipaikkojensa väkivaltaa ja anarkiaa. Viktor oli värvännyt heidät suunnitellun pommi-iskun ”tekijöiksi”. Tarkoitus oli ollut houkutella heidät paikalle autolla, johon oli heidän tietämättään piilotettu pommi, ja räjäyttää se. Reaktio olisi aiheuttanut suomalaisten suhtautumisessa maahanmuuttajiin yhä syvempää jakautumista, jota lama muutenkin oli lietsonut.

Tilanne oli muuttunut äkisti, kun amerikkalaisjoukot olivat tulleet Suomeen. Pommi-isku tehtäisiin Yhdysvaltojen suurlähetystön edessä Kaivopuistossa. Suomalaisten silmissä USA toisi kaikkien muiden ongelmien lisäksi terrorismin Suomeen ja vetäisi maan isojen konfliktien pyörteisiin...

— Eläköityneenä toimittajana minua miellytti erityisesti lihavoidun kappaleen uudissana ”agendajournalismi”, joka kuvaa mielestäni erinomaisesti Suomen sananvapauden nykyistä tilaa ja sen vaikutusta demokratian toteutumiseen (edellinen kappale)...